

спостерігалось покращення інотропної функції міокарда, збільшення хвилинного та ударного об'ємів кровообігу, фракції викиду. На електрокардіограмах в 68% хворих спостерігалось покращення коронарного кровообігу.

Висновки. Таким чином, застосування електрофорезу бішофіту Полтавського показано на амбулаторному та і стаціонарному етапах лікування, а також на санаторно-курортному етапах реабілітації пацієнтів з ішемічною хворобою серця з позитивним впливом на стан пацієнтів.

ОЦІНКА ДИНАМІКИ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ВДНЗУ "УМСА"

ASSESSMENT OF THE DYNAMICS OF INDIVIDUAL INDICATORS OF THE PSYCHO- EMOTIONAL STATE OF STUDENTS OF "UMSA"

Tsybenko D. S., Assist. Borysenko V. V.

«Українська Медична Стоматологічна Академія»

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Процес набуття професійних навичок вищому навчальному закладі має суттєві відмінності від середньої освіти в школі. Період адаптації студента в умовах навчання в ВУЗі несе значні навантаження на психоемоційний стан у зв'язку суттєвою зміною стереотипу поведінки за рахунок видозміни взаємозв'язків у спілкуванні, методології навчання та інших факторів, що безпосередньо супроводжується психологічним навантаженням на особистість крізь дію різноманітних соціально-економічних та психогенних чинників. Найбільш схильними до фрустрацій стають студенти медичних вищих навчальних закладів, оскільки інформаційне та емоційне навантаження на ще недостатньо сформовану психіку підлітків зростає, що, у свою чергу, безпосередньо стає одним із чинників, що впливають на рівень поведінкових розладів. Переїзд до нового міста, нові житлові умови погіршують процес пристосування студента.

Метою даної роботи являється оцінка динаміки психоемоційного стану студентів вищого державного навчального закладу УМСА шляхом виявлення рівня реактивної тривоги, особистісної тривожності, вираженості депресії та фрустрації.

З цією метою проведено експериментально-психологічне дослідження 52 студентів Української медичної стоматологічної академії. В першу групу увійшли студенти молодших курсів медичного та стоматологічного факультетів (1 та 2 курс), другу групу склали випускники академії (студенти 5, 6 курсів). До батареї експериментально-психологічного тестування були включені: шкала депресії Зунга (В. Зунг 1965р.), шкала фрустрації Бойко (В.В. Бойко 1951р.), тест на тривожність Спілберга-Ханіна (Ч. Д. Спілберг, адаптована Ю.Л. Ханіним 1988р.).

Отримані результати свідчать про наявність достовірно вищих показників реактивної тривоги, ступеню фрустрації та субдепресії у студентів початкових курсів із стійкою тенденцією до зниження цих показників у випускників. При цьому особистісна тривожність не залежала від статусу студентів. Також виявлена схильність до реактивної тривоги та особистісної тривожності у студентів обох груп, які мають високі показники успішності.

З психологічної точки зору це свідчить про загальну тенденцію серед студентів ВУЗу до психоемоційної адаптації та стресостійкості за період навчання до інформаційних, соціально-економічних та психогенних чинників за рахунок зменшення рівня тривожності, фрустрації та депресивних установок.

Таким чином, високі показники нестабільності психоемоційного стану в студентів на початку навчання потребують наявності системного контролю за психологічним станом, а при необхідності, проведення психокорекційної роботи, що необхідно враховувати в організації навчально-виховного процесу у ВУЗі.

РІВЕНЬ ЕМПАТІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ ТА МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТРИВАЛОСТІ ПЕРЕБУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ

EMPATHY LEVEL OF MEDICAL STUDENTS AND WORKERS DEPENDING ON THE LENGTH OF STAY IN THE PROFESSIONAL SPHERE

Vitko A.A., Prof. Skripnikov A.M., M.D.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра психіатрії, наркології і медичної психології

Актуальність дослідження. Здібність до емпатії є однією з основних професійних рис практикуючого лікаря. Емпатія є основоположенням гуманістичної особистості, що може вибудовувати гармонійні відносини з оточуючим світом. Це забезпечує достатню залученість спеціаліста у лікувальний процес та адекватний діалог з пацієнтами. Основи цієї риси мають закладатися ще під час отримання студентом медичного профілю вищої освіти, адже ця професія є цілком соціальною і містить у собі постійний контакт з людьми, що мають різний темперамент та особистісні риси. Дослідження рівня емпатичних здібностей дозволить проаналізувати готовність студентів медичних ВНЗ до роботи з пацієнтами та тенденцію до змін рівня цих здібностей впродовж професійної діяльності лікаря.

Мета дослідження. Проаналізувати рівень емпатії студентів медичного профілю та медичних працівників різних вікових груп, проаналізувати рівень емоційного інтелекту (рівень EQ) студентів медичного профілю та медичних працівників різних вікових груп, вивчити залежності між рівнем емпатії та емоційною стабільністю.

Матеріали та методи дослідження. З метою виконання дослідження було обстежено 65 студентів 1-3 курсу віком від 17 до 19 років, 42 студенти 4-6 курсу та інтернів віком від 20 до 24 років, 37 практикуючих лікарів віком від 30 до 62 років. Для збору інформації використано психологічні опитувальники: «Тест на емпатичні здібності» (В.В. Бойко), що містить 36 питань, «Тест на емоційний інтелект (EQ)» (Н. Холл), що містить 30 питань.

Результати дослідження. За даними опитування найбільш високий показник емпатії має третя група досліджуваних (лікарі, що мають стаж 10 років та більше), а найбільш низький – друга група (студенти старших